

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/119/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

291/2018. (XII. 20.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. r. panaszos¹ és II. r. panaszos 2018. március 28-án előterjesztett **panaszát** a 2018. december 20-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok a velük szemben 2018. március 20-án foganatosított, részrehajló rendőri intézkedés (határrendészeti intézkedés és annak módja, előállítás), rendőri intézkedés (intézkedés oka és panasztételi lehetőség közlése) elmulasztása, kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása és a rendőri hangnem miatt 2018. március 28-án, postai úton terjesztették elő panaszukat.

---

1 Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

I.

1) A panaszosok beadványukban előadták, hogy 2018. március 20-án *ból tartottak hazafelé gépkocsival, amikor is még * területén megelőztek egy ezüstsínű * típusú személygépkocsit.

A panaszosok a határátkelőhelyhez értek, és a szolgálatot teljesítő határőr rendőr éppen elkérte a panaszosok útlevelét. Eközben az említett személygépkocsi vezetője odament a határőrhöz, és szólt neki, hogy magyarázza el a panaszosoknak, miért előzték meg őt a záróvonalnál és milyen büntetés jár ezért.

Az I. r. panaszos és a gépkocsi vezetője között szóváltás alakult ki, ekkor a szolgálatban levő rendőr figyelmeztette az I. r. panaszost, hogy ne beszéljen úgy a kollegájával (ekkor derült ki, hogy egy szolgálaton kívüli rendőr a férfi), mert ha legközelebb átmennek a határon, „rosszul járhatnak”. A közlést követően a rendőr elment a panaszosok útlevelével, még beszélt a másik gépkocsi vezetőjével, majd bement az irodába.

A rendőr egy idő múlva egy papírral a kezében kijött az épületből, és a panaszosok útlevelét odaadta egy vámtisztnek azzal, hogy „majd ő intézi a továbbiakban”. A panaszosok nem tudták, mit jelentett ez a közlés.

A vámtiszt közölte, hogy tételes vámvizsgálatot fog tartani a határőr kérdésre, ezért álljanak be a sorba. A panaszosok rákérdeztek a vizsgálat okára, azonban csak azt közölte a vámos, hogy a kollega kérésére történik, tőle ne kérdezzenek semmit.

A II. r. panaszos elmondta, hogy mindezt azért teszik velük, ami még a határ előtt, * területén történt, mert ők megelőztek egy szolgálaton kívüli rendőrt, és mert véleményt mertek nyilvánítani arról, hogy semmi közük nincs ahhoz, hogy ők hogyan közlekedtek * területén. Szerettek volna beszélni a szolgálat parancsnokkal, ami sikerült is, azonban láthatóan a parancsnok nem hitt nekik, ezért közölték, hogy panaszt kívánnak tenni.

A panaszosok közölték, hogy mindaddig nem vetik alá magukat a vámvizsgálatnak, amíg nem közlik a feltartóztatás okát és nem készítének arról jegyzőkönyvet. Ehelyett, valamint panasztételi lehetőség biztosítása helyett mindkét panaszost megbilincseltek „bűnöző módjára”, és előállították a Határrendészeti Kirendeltségre. A panaszosok szerint az előállítás jogtalan volt, mivel eleget tettek a gépkocsi elhagyására vonatkozó felszólításnak.

A panaszosok semmilyen dokumentumot nem voltak hajlandóak aláírni, mivel jogaikról sem tájékoztatták őket. A jegyzőkönyv elkészülte után megkérdezték őket, hajlandók-e a vámvizsgálatnak alávetni magukat, amire igennel feleltek, mivel nem azzal volt problémájuk, hanem a határőr rendőr viselkedésével.

Utólag kiderült a panaszosok számára, hogy cigarettát kerestek náluk, sikertelenül. Csak a törvény által megengedett dolog volt gépkocsijukban.

2) A panaszosok továbbították a Testület részére mindkettőjük előállításának időtartamáról szóló igazolást. A dokumentumok tartalmát a Testület a rendőrségi dokumentumoknál ismerteti.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A panaszosokkal szemben a Határrendészeti Kirendeltség személyi állományába tartozó rendőrök intézkedtek. Összesen kilenc rendőr volt érintett az ügyben. r. őrmester határrendész (aki a panaszosok útlevelét kezelte, és az ellenőrzést kezdeményezte), r. törzsőrmester határrendész (szintén útlevelékezelő szolgálatot látott el, illetve hatósági tanúként közreműködött), r. törzssászlós szolgálatparancsnok, c. r. törzssászlós főhatárrendész és r. főtörzsőrmester határrendész (a panaszolt rendőri intézkedés során az I. r. panaszost a szolgálati helyiségbe kísérő rendőrök) r. főtörzsőrmester határrendész (a rendőri intézkedést videofelvételen rögzítő rendőr), r. főtörzsőrmester útdíjellenőr (a II. r. panaszost megbilincselő rendőr), r. százados alosztályvezető, r. főtörzsőrmester határrendész (átkelőhely ügyeletes, aki az épületben tartózkodott, a vámfelkérést írta meg a panaszosok tekintetében).

Az intézkedés során jelen volt még rendőrségi hivatalos tolmács is, akinek közreműködésére azonban nem volt szükség.

2) A Határrendészeti Kirendeltség r. ezredes vezetője az alábbi tájékoztatást adta a panaszolt rendőri intézkedéssel összefüggésben.

a) A panaszolt rendőri intézkedés az ellenőrzést kezdeményező r. őrmester útlevelékezelő döntése alapján indult. Annak alapját és indokát az intézkedés alá vont panaszos ideges viselkedése, valamint a járműben lévő nagy mennyiségű ukrán termék adta. Az útlevelékezelőnek ezek a körülmények gyanússá váltak, ezért a Nemzeti Adó-és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) irányába vámfelkérést kezdeményezett jövedéki áru csempészetének felfedése érdekében, amit a közúti átkelőhely ügyeletesnek jelentett.

b) A panaszosokkal szemben fogantatott rendőri intézkedés indokát az a körülmény adta, hogy a panaszosok a rendőrség által kezdeményezett vámvizsgálatnak nem vetették alá magukat, a vizsgálatban nem közreműködtek, és passzív ellenállással azt akadályozták. Cselekményükkel megvalósították a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 205. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerinti határrendészeti szabálysértést.

A rendőri intézkedés célja az volt, hogy a jogszerűen kezdeményezett intézkedésnek érvényt szerezzenek a rendőrök, és a passzív ellenállást megtöriék.

c) A panaszosok előállításával összefüggésben a rendőrség az alábbi tájékoztatást adta.

Mindkét panaszos előállításának jogi indokát a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. §-ának (2) bekezdés f) pont I. fordulata adta, amely szerint a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatták. Az I. r. panaszos előállításának ténybeli indoka az volt, hogy a többszöri felszólítás ellenére sem hagyta abba a passzív ellenállást, azzal a szabálysértés tényállását megvalósította. A II. r. panaszos előállításának ténybeli indoka az volt, hogy a többszöri felszólítás ellenére sem hagyta abba a passzív ellenállást, illetve mobiltelefonjával a kép- és hangfelvétel készítést, amivel a szabálysértési tényállást megvalósította.

Az I. r. panaszos előállítása 15 óra 30 perckor kezdődött; az időpontot az intézkedés kezdetétől rögzítették. Az előállítást a r. törzsszázlós szolgálatparancsnok hajtotta végre. 15 óra 30 perc és 16 óra 50 perc között történt meg a határforgalmi ellenőrzése, a vámfelkérés elkészítése, a másodlagos vámellenőrzési helyre történő irányításának kísérlete, valamint a vámellenőrzésben való közreműködésre, a szabálysértés elkövetésének abbahagyására történő eredménytelen rábírása. 16 óra 50 perckor a többszöri felszólítást követően az I. r. panaszos kiszállt a járműből, és hátra helyzetben megbilincseltek, majd bekísérték a rendőrség épületébe. A rendőrség épületében az I. r. panaszost tájékoztatták arról, hogy mit követett el és mi lesz az eljárás további menete, valamint a jogairól, és a panasztételi lehetőségéről. Az előállítással kapcsolatos iratok elkészítését és a szabálysértési feljelentéshez szükséges adatok felvételét követően az előállítása 18 óra 30 perckor megszűnt. Az I. r. panaszos az előállítással kapcsolatban készített iratok (igazolás a rendőrségi előállítás időtartamáról, nyilatkozat) aláírását megtagadta.

Az II. r. panaszos előállítása szintén 15 óra 30 perckor kezdődött; az időpontot az intézkedés kezdetétől rögzítették. 15 óra 30 perc és 16 óra 52 perc között történt meg a határforgalmi ellenőrzése, a vámfelkérés elkészítése, a másodlagos vámellenőrzési helyre történő irányításának kísérlete, valamint a vámellenőrzésben való közreműködésre, a szabálysértés elkövetésének abbahagyására történő eredménytelen rábírása. 16 óra 52 perckor a többszöri felszólítást követően a II. r. panaszos kiszállt a járműből, és hátra helyzetben megbilincseltek, majd bekísérték a rendőrség épületébe. A rendőrség épületében a II. r. panaszos ruházat átvizsgálását követően, tájékoztatták arról, hogy mit követett el és mi lesz az eljárás további menete, valamint a jogairól, és a panasztételi lehetőségéről. Az előállítással kapcsolatos iratok elkészítését és a szabálysértési feljelentéshez szükséges adatok felvételét követően az előállítása 18 óra 30 perckor megszűnt. A II. r. panaszos az előállítással kapcsolatban készített iratok (igazolás a rendőrségi előállítás időtartamáról, nyilatkozat) aláírását megtagadta.

Ezt követően történt meg a rendőrség által kért vámvizsgálat, 19 óra 5 perc és 19 óra 30 perc között.

d) A kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban a tájékoztató levélben az alábbi adatok szerepelnek.

A panaszosok a rendőri intézkedésnek nem tettek eleget, azzal szemben passzív ellenállást tanúsítottak, és csak többszöri felszólítást követően szálltak ki a gépjárműből. A további ellenszegülés megtörése érdekében – az Rtv. 48. §-ának d) pontja és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-ának (4) bekezdés b) pontja szerint – alkalmaztak bilincset: az I. r. panaszos vonatkozásában 16 óra 50 perctől 17 óráig tartott a bilincs alkalmazása, a II. r. panaszos esetében pedig 16 óra 52 perctől 17 óra 4 percig; mindkettőjüket hátra helyzetben bilincseltek. Testi kényszert egyik panaszosnál sem alkalmaztak a rendőrök. A bilincseléssel szemben a panaszosok ellenállást nem tanúsítottak.

e) A Határrendészeti Kirendeltség vezetője a panaszbeadványban megjelölt személygépkocsival kapcsolatban azt a tájékoztatást adta, hogy azt egy szolgálaton kívüli rendőr vezette, aki a Kirendeltség állományának főhatárrendésze, r. főtörzsrőrmester. A személygépkocsiban rajta kívül egy szintén szolgálaton kívüli rendőr, r. őrmester határrendész tartózkodott. Utasként tartózkodott még a személygépkocsiban a szolgálaton kívüli rendőrök civil ismerőse.

f) A r. ezredes a panaszosokkal szemben bevezetett rendőri intézkedésről – az intézkedésben résztvevő rendőrök, illetve az érintett szolgálaton kívüli rendőrök rendőri jelentése alapján – megállapította, hogy az részrehajlásmentes volt.

Az esettel kapcsolatban a Határrendészeti Kirendeltségen vizsgálatot nem folytattak le, mert oda panaszbeadvány nem érkezett. Mivel azonban felmerült annak lehetősége, hogy az intézkedés alá vont személyek panasszal fognak élni, az intézkedésben résztvevőket rendőri jelentés írására kötelezték.

3) A rendőrség továbbította a NAV és a rendőrség közös működtetésében lévő térfigyelő kamerák felvételei közül a releváns kamerák képfelvételeit, illetve videofelvételeit.

a) A térfigyelő kamerák fényképfelvételein annyi látható, hogy 2018. március 20-án 17 órakor a panaszos által vezetett gépkocsit öt rendőr állja körül.

b) A térfigyelő kamerák által rögzített videofelvételeken az alábbiak láthatók. A közúton a panaszos gépkocsija 15 óra 25 perc 14 másodperckor tűnik fel, a másik, a beadványban megjelölt * személygépkocsi pedig 11 másodperccel később. Előzés ezen a felvételen nem látható.

Egy másik felvételen („Be másodlagos”) látható az, hogy a panaszosok 15 óra 43 perckor érnek az épülethez. Elsőként a II. r. panaszos, majd az I. r. panaszos is kiszáll. Érkezik egy rendőr papírral a kezében, láthatóan beszél a három személy egymással, a rendőr mutogat, és a II. r. panaszoshoz lép. Az I. r. panaszos is mutogat, majd pedig eltávolodik a rendőrtől, szemmel láthatóan a nem tetszését fejezi ki. 15 óra 45 perckor a rendőr a papírral a kezében az irodához megy, de még nem megy be (lehetséges, hogy az I. r. panaszos kiabál neki, mert többször is odafordul a rendőr), csak fél perccel később. Ezt követően egy ideig csak a panaszosok gépkocsija látható a felvételen, illetve a panaszosok sétálgatnak az autó mellett. 15 óra 49 perckor az irodával ellentétes irányból érkezik egy rendőr, aki az I. r. panaszoshoz lép és beszélnek, mutogatnak, magyaráznak egymásnak. A következő percben az irodából is kijön egy rendőr, majd mindkettő elmegy. A panaszosok visszaülnek a gépkocsiba. 16 óra 11 perckor egy rendőr érkezik a panaszosok személygépkocsijához, majd rövid időn belül további négy rendőr és egy vámtiszt (ő telefonálni kezd, majd elmegy, később visszajön). A rendőrök beszélgetnek egymással. 16 óra 17 perckor két rendőr a jobb oldali első ajtóhoz áll. Az nem látható, hogy felszólítás történik-e arra, hogy szálljon ki a II. r. panaszos, a rendőrök nem gesztikulálnak. Feltehetően a vezető oldalon is áll egy rendőr, ennek a kamerának a helyzetéből adódóan ez azonban nem látható. A rendőrök jönnek-mennek, 16 óra 43 perckor már nyolc rendőr tartózkodik a helyszínen, 16 óra 45 perckor pedig egy szolgálati gépkocsi is érkezik, további rendőrökkel. 16 óra 46 perckor egy rendőr a vezető oldalhoz lép, feltehetően felszólítja az I. r. panaszost, hogy szálljon ki, de a kamera helyzete miatt ez pontosan nem látható. 16 óra 49 perckor az autó köré áll négy rendőr, feltehetően ekkor hangzanak el újabb felszólítások a panaszosok irányába a kiszállásukra vonatkozóan. 16 óra 51 perckor kiszáll az I. r. panaszos, felteszi a kezeit a gépkocsi tetejére, és átvizsgálják. A következő percben már hátra bilincselik kezeit, és rögtön elvezetik a rendőrök. 16 óra 53 perckor a túloldalról kiszáll a II. r. panaszos, aki szintén felteszi kezeit a gépkocsi tetejére, majd őt is hátra helyzetben bilincselik. A felvétel további részeiben a II. r. panaszos a gépkocsi mellett áll, és mindvégig megbilincselte állapotban van.

A harmadik felvétel időben 17 órától veszi az eseményeket. Egy rendőr benyúl a panaszosok gépkocsijába, valamit kivesznek onnan. A II. r. panaszos továbbra is megbilincselte állapotban áll. 17 óra 5 perckor látható, hogy egy rendőr kamerát hoz, majd kinyitják a gépkocsi ajtaját, és

vizsgálják a járművet. 17 óra 8 perckor a rendőrök elkísérik a II. r. panaszost, akinek kezei továbbra is hátra helyzetben bilincseltek.

A negyedik (19 perc 5 másodperc terjedelmű) felvétel egy másik kameraállásból mutatja 15 óra 43 perctől kezdve az eseményeket. Azaz kiszállnak a panaszosok a gépkocsiból, egy rendőr odamegy hozzájuk papírral a kezében, majd beszélgetnek.

Az ötödik videofelvételen az látható, hogy 15 óra 29 percre érnek a panaszosok gépkocsival az ellenőrző pontra. 15 óra 37 perckor odamegy egy rendőr a panaszosi gépkocsizhoz, valamit mond a nyitott ajtónál a volánnál ülő I. r. panaszosnak, majd meglátja a mögötte levő autót (a Suzukit) és elindul abba az irányba. 15 óra 38 perckor tud előrébb haladni az I. r. panaszos a gépkocsival, kinyitják vele a csomagtartót. 15 óra 41 perckor beszél vele egy rendőr, aki a kocsi elejéhez sétál (feltehetően ekkor nézi meg a fényszórókat). Az I. r. panaszos 15 óra 42 perckor ül vissza. Közben, 15 óra 39 perckor ér oda az említett Suzuki, amiből kiszáll két személy, akik üdvözlik a szolgálatban levő rendőröket és beszélgetnek.

4) A rendőrség továbbította az intézkedő rendőrök által kézi kamerával készített (32 perc 51 másodperc terjedelmű) felvételt is.

Az I. r. panaszos beszél „szolgálaton kívül egy rendőr azt mondja, hogy vigyétek már el. Erről szól a muzsika. Vegyen csak nyugodtan.” A rendőr válaszol, hogy nem. A II. r. panaszos beszél a háttérben, hogy elküldi egy tévéhez a felvételt. Az I. r. panaszos szól a rendőrnek, hogy „vegyen csak nyugodtan”, illetve „amíg ki nem jön a tévé ... ha kijön a tévé, hajlandó leszek oda állni, ahova mondják”. A rendőr közli az I. r. panaszossal, hogy a jogszerű rendőri intézkedésnek próbálnak érvényt szerezni. Amennyiben arra a panaszos nem hajlandó, úgy „különböző kényszerítő eszközt” fognak alkalmazni, „addig itt nem lesz további ellenőrzés, amíg nem áll mellé”. Az I. r. panaszos közli, hogy „nyugodtan, verjenek agyon”. A rendőr megismétli: „értse már meg, csak akkor lesz vámvizsgálat, ha ön odaáll a gépjárműve mellé. Oda kellene állnia. Érti, amit mondok?” Az I. r. panaszos azt mondja, érti. A rendőr megkérdezi, hogy akkor miért nem hajtja végre a kérést. Az I. r. panaszos azt mondja, hogy ha visszanézi a rendőr a kamerán, amire a rendőr mondja, hogy ő nem, de a parancsnok visszanézi majd a felvételt. Az I. r. panaszos úgy folytatja, hogy „ha jogosan állított volna ki... és nem egy idegen szól, hogy 'vigyétek aknára'. A vámosnak kell jogszerűen aknára vinnie.” A rendőrök mondják többen, hogy ez nem így van, utána kell nézni a törvényeknek, és ne az alapján döntsön, hogy eddig mi volt a gyakorlat.

A felvételen 1 perc 54 másodpercnél megjelenik r. százados, aki bemutatkozik, és elmondja, hogy ő az alosztályvezető. Megkéri az I. r. panaszost, hogy szálljon ki, és vesse alá magát a vizsgálatnak. Az I. r. panaszos azt mondja, hogy a rendőr jelöljön ki egy embert, aki átvizsgálja. Az alosztályvezető elmondja, hogy ők nem tudják átvizsgálni, „a vám fogja”, ott áll a vámos és arra vár. Az I. r. panaszos megkérdezi, hogy utána mi fog történni. Az alosztályvezető elkezd mondani: „mivel már most elkövetett egy szabálysértést azzal, hogy nem volt hajlandó alávetni magát a rendőri intézkedésnek...”, nem tudja befejezni, mivel az I. r. panaszos felhúzza teljesen az ablakot. Az alosztályvezető bekopog, és hangosan mondja, hogy „uram, a törvény nevében, felszólítom, hogy szálljon ki”, amely felszólítást megismétel. Az I. r. panaszos azt mondja, hogy „lőjenek le”, illetve „mindjárt kijön a tévé, nyugodjon meg”. Az alosztályvezető több ízben elmondja a felszólítást és közli, hogy ha nem tesz eleget annak az I. r. panaszos, akkor ki fogja kényszeríteni. „Amennyiben nem száll ki, betöröm az ablakot és ki fogjuk szedni”. Elhangzik az utolsó felszólítás, majd a rendőrök kinyitják (erőszak alkalmazása nélkül) az ajtót. Az alosztályvezető elkezd mondani, hogy „mivel ellenállt az intézkedésnek...”, de az egyik rendőr szól, hogy a II. r. panaszos kamerázza őket, tegye el a kamerát. Az alosztályvezető felszólítja az I.

r. panaszost: szálljon ki, forduljon meg, tegye fel a kezét ... „felszólítom, hogy szabálysértést követett el...”. Az I. r. panaszos kiabál a feleségének, hogy kamerázzon, ne szálljon ki, illetve a rendőröknek, hogy „ne közelíts hozzá”, „semmi köze hozzá” (mármint a feleségnek). Az egyik rendőr szól az I. r. panaszosnak, hogy „a hölgyet ne keverje baba”. Két rendőr megbilincseli az I. r. panaszos kezeit hátra helyzetben. Az I. r. panaszos kiabál: „te ne cibáljál, te ne cibáljál”, „kurva”, „Mi van? Lefejelsz? Ennyit tudtok, lefejelni, ugye? Anyádat fejed le! Így intézkedtek, lefejelsz?” Az I. r. panaszos által említett cselekmények (rángatás, lefejelés) egyáltalán nem láthatók a felvételen, holott az I. r. panaszos és az őt kísérő rendőrök mindvégig jól láthatók.

5 perc 14 másodpercnél az alosztályvezető bekopog a II. r. panaszosnak a bal első ajtónál. Több ízben felszólítja őt is „a törvény nevében felszólítom, hogy szálljon ki a gépkocsiból”, végül elmondja, hogy amennyiben nem, be fogja törni az ablakot. A rendőrök az ő esetében is (erőszak alkalmazása nélkül) kinyitják az ajtót. A II. r. panaszos, miközben kiszáll a gépkocsiból, azt mondja: „bilincseljen meg, előre vagy hátra kéri?”, a rendőr azt válaszolja, hogy „hátra”. Egy rendőrnő megbilincseli. A rendőrök azt beszélnek, hogy a gépkocsi indítókulcsát vegyék ki, és kérdezik, kinél van a kulcs. A rendőrök elmondják, hogy amíg nem zárják le a gépkocsit, addig a II. r. panaszosnak ott kell maradnia.

12 perc 33 másodpercnél futva érkezik egy rendőr: kellenek az I. r. panaszos iratai. A II. r. panaszos elmondja, hogy a gépkocsiban hol vannak. Az indítókulcsot is keresik, amire a II. r. panaszos elmondja, hogy férje feltehetően automatikusan eltette. A II. r. panaszos és a rendőrnő beszélgetése hallatszik, a rendőrnő elmondja, hogy nem hagyhatják őrizetlenül a gépkocsit, amire a II. r. panaszos megkérdezi, hogy miért, hiszen veszi 20 kamera. A rendőrnő azt válaszolja, hogy eddig is vették a kamerák, amíg az autóban ültek. „Nem kellett volna ellenállni, és nem lenne most probléma”.

A 17. percnél a II. r. panaszos és a rendőrnő beszélgetnek, az eleje nem érthető. A rendőrnő azt mondja, hogy „a rendőri intézkedésnek eleget kellett volna tenni, most intézkedés alatt áll”. Az alosztályvezető is megszólal: „úgy gondolom, hogy normálisan álltunk hozzá. Adtunk maguknak lehetőséget arra, hogy annak eleget tegyenek, de nem tettek eleget”.

A rendőrök továbbra is keresik a panaszosok gépkocsijának indítókulcsát, a II. r. panaszost megkérdezik, nincs-e nála a kulcs. Az alosztályvezető utasítást ad a rendőrnőnek arra (19:42), hogy kabátra kiterjedően ruházat-átvizsgálást hajtson végre, aki a kabát egyik zsebéből előveszi a keresett kulcsot. A rendőrök lezárják a gépkocsit (20:32), majd elindulnak a még mindig megbilincselte II. r. panaszossal az épület felé. A felvétel 22. percében érnek az épületbe, ahol a folyosón áll már bilincs nélkül az I. r. panaszos. Beszél a feleségéhez („Ezt nem így kell intézni. Jogilag. Vesz mindent a kamera.” A II. r. panaszosról a felvételen a 23. percnél veszik le a bilincset. Az I. r. panaszos telefonja csörög, felveszi, telefonál, majd átadja a II. r. panaszosnak, aki szintén telefonál. A telefonbeszélgetés 3 percig tart. Ezt követően a II. r. panaszossal közlik, hogy ruházat-átvizsgálást követően mehet a mosdóba. Az átvizsgáláshoz elvonul egy rendőrnővel, az intézkedés egy percet vesz igénybe.

Az I. r. panaszos a felvételen a 28. percnél megindul kifelé, az útját álló rendőr mondja, hogy nem mehet sehova. Az I. r. panaszos kérdésére azt válaszolja a rendőr, hogy „mert nem mehet, most nem mehet”. Az I. r. panaszos beszélgetést kezdeményez a rendőrrel, illetve megjegyzéseket tesz („Ez fogvatartás vagy kihallgatás? Maga rendőr, nem tudja?”, „Kecskeméten még van hely. 2-3 személyes cellák vannak.”, „Nem tudja, hányan vannak Kecskeméten?”)

A felvételen a 31. perc 50. másodpercénél, amikor a II. r. panaszos is jelen van, az alosztályvezető megjelenik és közli velük: „Szabálysértést követtek el azzal, hogy ne engedelmességek a rendőri intézkedésnek. Határátkelőhelyen vagyunk, a rendőri felszólításnak nem tettek eleget. Szabálysértési feljelentést fogunk önökkel szemben tenni. Most a papírokat el fogjuk készíteni, nyilatkoztatjuk önöket...”. Az I. r. panaszos közbevág: „Nem vagyunk hajlandók nyilatkozni”. Az osztályvezető folytatja: „Semmi gond nincsen. Attól függetlenül a papírokat el fogjuk készíteni, kapnak egy igazolást arról, hogy itt voltak, hogy kényszerítő eszközt alkalmaztunk önökkel szemben. Ezt követően a vámvizsgálatot az önök jelenlétében lefolytatja a NAV. Az I. r. panaszos szól, hogy megértették, majd megkérdezi, hogy a gépkocsiban levő cigarettáját kivehetné-e. Az osztályvezető megengedi azt számára.

5) Az I. r. panaszos tekintetében az elsődleges dokumentumok az alábbiak.

a) Az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint 2018. március 20-án 15 óra 30 perckor a közúti határátkelőhelyen belépésre jelentkezett az I. r. panaszos mint gépjárművezető. Az ellenőrzés során az ellenőrzést végző útlevélkezelő rendőrben felmerült, hogy az I. r. panaszos jövedéki áru csempészetével összefüggésbe hozható, ezért írásos vámellenőrzési kérelemmel élt a NAV irányába. Ezt követően „az utas” az átkelőhelyen, az alapos ellenőrzés helyét elhagyva a szolgálati parkolóba vezetett, ahol nem volt hajlandó együttműködni sem a rendőrséggel, sem a NAV munkatársaival. Nem volt hajlandó az alapos ellenőrzésre kialakított aknára állni, magára zárta az gépjárművet, és nem tett eleget semmilyen hatósági felszólításnak. A személy figyelmét felhívták: amennyiben nem hajlandó együttműködni, abban az esetben a járművet erőszakkal felnyitják, és kényszerítő eszközt alkalmaznak. „A törvény nevében!” felszólítás többszöri elhangzása után tett csak eleget annak, ekkor a kiszállását követően a kezei hátrabilincselésével megbilincselték, és az átkelőhely hivatalos helységébe előállították.

Az I. r. panaszos cselekményével megsértette a határátkelőhely rendjében foglaltakat, ezért vele szemben az elkövetett szabálysértés miatt, szabálysértési feljelentéssel éltek. A szabálysértési nyilatkozattétel után szabadították, és átadták a NAV hatósági személyeinek vámvizsgálat céljából.

A jelentés szerint az I. r. panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, a 33. § (2) bekezdés f) pont 1. fordulata alapján (a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy) előállították. Az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján (ellenszegülés megtörése érdekében) 16 óra 50 perctől 17 óráig bilincset alkalmaztak, a Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (4) bekezdés b) pontja szerint a kezek hátra bilincselésével.

Az I. r. panaszosnak a rendőri intézkedés során sérülése, anyagi kára nem keletkezett. Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján a hozzátartozója (képviselője) kiértesítését nem kérte. Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót, illetve az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták. Az előállítás oka 18 óra 30 perckor megszűnt, ekkor az I. r. panaszost szabadon bocsájtották.

b) A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az I. r. panaszos igazoltatása, a személy átvizsgálása és az előállítása jogszerű, szakszerű; a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

c) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint az I. r. panaszos előállítása 2018. március 20-án 15 óra 30 perctől 18 óráig tartott a Határrendészeti Kirendeltség Közüti Határátkelőhely hivatalos helységében. Az I. r. panaszosnak a személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése, panaszja nem keletkezett. A dokumentum – amely a panasztétel lehetőségét, a Testület elérhetőségét és a panasz benyújtásának határidejére vonatkozó tájékoztatást tartalmazza – egy példányának átvételének aláírással való tanúsítását az I. r. panaszos megtagadta.

d) A „Nyilatkozat” elnevezésű dokumentum azt tartalmazza, hogy az I. r. panaszos a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92-93. §-ai alapján megkapta, a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel, kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem él, az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban megkapta, az igazolást átvette. Továbbá élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülése az intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült. Az I. r. panaszos az irat aláírását megtagadta.

e) Az I. r. panaszos a „Tájékoztató az előállított / elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről” elnevezésű dokumentum aláírását is megtagadta.

f) A szabálysértési feljelentés szerint az I. r. panaszos 15 óra 30 perckor jelentkezett belépésre a határátkelőhelyen, amikor a jármű ellenőrzése során az útlevélező észlelte, hogy az I. r. panaszos idegesen, agresszívan viselkedik, és a gépjármű utas- és csomagtere tele van ukrán termékkel, ezért a NAV irányába tételes vámvizsgálatot kezdeményezett. A járművet az arra kijelölt helyre irányították, de nem volt hajlandó oda menni. A járművével a szerviz úton megállt és azt magára zárta. Többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó a határátkelőhely rendjében meghatározott helyre menni, és vámvizsgálat alá vetni magát. A gépjárművet magára zárta, az ablakokat felhúzta, és semmilyen felszólításnak nem tett eleget. Az I. r. panaszost ezért előállították a határátkelőhely hivatalos helységébe. Az esetről videofelvétel készült.

Mivel az I. r. panaszos tettével megsértette az átkelőhelyrendjét, valamint a szabálysértés helyszínén a rendőrség hivatásos állományú tagjának helyszínbiztosítására vonatkozó jogszerű intézkedésének nem tett eleget, ezért vele szemben a Szabs. tv. 205. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerinti határrendészeti szabálysértés, valamint a 216. § (1) bekezdés d) pontja szerinti, a helyszínbiztosításával kapcsolatos szabálysértés elkövetése miatt feljelentést tettek.

6) A II. r. panaszos tekintetében a rendőrség az alábbi elsődleges dokumentumokat továbbította.

a) Az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint 2018. március 20-án 15 óra 30 perckor a közúti határátkelőhelyen belépésre jelentkezett a II. r. panaszos. Az ellenőrzés során az ellenőrzést végző útlevélező rendőrben felmerült, hogy az I. r. panaszos jövedéki áru csempészetével összefüggésbe hozható, ezért írásos vámellenőrzési kérelemmel élt a NAV irányába. Ezt követően a vele együtt utazó gépjármű vezetője (az I. r. panaszos) az átkelőhelyen, az alapos ellenőrzés helyét elhagyva a szolgálati parkolóba vezetett, ahol nem volt hajlandó együttműködni sem a rendőrséggel, sem a NAV munkatársaival. Nem volt hajlandó az alapos ellenőrzésre kialakított aknára állni, magára zárta az gépjárművet, és nem tett eleget semmilyen hatósági felszólításnak. A járművezetőt ezért előállították, amikor is a II. r. panaszos a mobiltelefonját elővette és videofelvételt készített. Azt többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó megszakítani. A II. r. panaszos továbbá többszöri rendőri felszólításra szállt ki a gépjárműből, ezért vele szemben kényszerítő eszközt alkalmaztak: kezeit hátra bilincseltek, és az átkelőhely hivatalos helységébe előállították.

A II. r. panaszos cselekményével megsértette a határátkelőhely rendjében foglaltakat, ezért vele szemben az elkövetett szabálysértés miatt, szabálysértési feljelentéssel éltek. A szabálysértési nyilatkozattétel után szabadították, és átadták a NAV hatósági személyeinek vámvizsgálat céljából.

A jelentés szerint a II. r. panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, a 33. § (2) bekezdés f) pont 1. fordulata alapján (a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy) előállították. Az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján (ellenszegülés megtörése érdekében) 16 óra 52 perctől 17 óra 4 percig bilincset alkalmaztak, a Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (4) bekezdés b) pontja szerint a kezek hátra bilincselésével.

A II. r. panaszosnak a rendőri intézkedés során sérülése, anyagi kára nem keletkezett. Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján a hozzátartozója (képviselője) kiértesítését nem kérte. Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót, illetve az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták. Az előállítás oka 18 óra 30 perckor megszűnt, ekkor a II. r. panaszost szabadon bocsájtották.

b) A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a II. r. panaszos igazoltatása, a személy átvizsgálása és az előállítása jogszerű, szakszerű; a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

c) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a II. r. panaszos előállítása 2018. március 20-án 15 óra 30 perctől 18 óráig tartott a Határrendészeti Kirendeltség Közüti Határátkelőhely hivatalos helységében. A II. r. panaszosnak a személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése, panasa nem keletkezett. A dokumentum – amely a panasztétel lehetőségét, a Testület elérhetőségét és a panasz benyújtásának határidejére vonatkozó tájékoztatást tartalmazza – egy példányának átvételének aláírással való tanúsítását a II. r. panaszos megtagadta.

d) A „Nyilatkozat” elnevezésű dokumentum azt tartalmazza, hogy a II. r. panaszos a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92-93. §-ai alapján megkapta, a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel, kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem él, az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban megkapta, az igazolást átvette. Továbbá élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülése az intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült. A II. r. panaszos az irat aláírását megtagadta.

e) A II. r. panaszos a „Tájékoztató az előállított / elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről” elnevezésű dokumentum aláírását is megtagadta.

f) A szabálysértési feljelentés szerint a II. r. panaszos 15 óra 30 perckor jelentkezett belépésre utasként a határátkelőhelyen, amikor a jármű ellenőrzése során az útlevélkezelő észlelte, hogy az I. r. panaszos idegesen, agresszívan viselkedik, és a gépjármű utas- és csomagtere tele van ukrán termékkel, ezért a NAV irányába tételes vámvizsgálatot kezdeményezett. A járművet az arra kijelölt helyre irányították, de az I. r. panaszos nem volt hajlandó oda menni. A járművével a szerviz úton megállt és azt magára zárta. Többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó a határátkelőhely rendjében meghatározott helyre menni, és vámvizsgálat alá vetni magát. A gépjárművet magára zárta, az ablakokat felhúzta, és semmilyen felszólításnak nem tett eleget. Az I. r. panaszost ezért előállították a határátkelőhely hivatalos helységébe.

A II. r. panaszos ekkor a mobiltelefonját elővette és videofelvételt készített arról, hogy a jármű vezetőjét megbilincselik és elvezetik. Ekkor a rendőrök felszólították, hogy cselekményével szabálysértést követ el, de a többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó a felvételt megszakítani, illetve többszöri rendőri felszólításra szállt csak ki a gépjárműből, ezért őt is előállították. Mivel a határátkelőhely rendjében foglaltak szerint képfelvételt az átkelőhely területén engedély nélkül nem lehet készíteni, ezzel a cselekményével megsértette a határátkelőhely rendjét, ezért vele szemben a Szabs. tv. 205. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerinti határrendészeti szabálysértés, valamint a 216. § (1) bekezdés d) pontja szerinti, a helyszín biztosításával kapcsolatos szabálysértés elkövetése miatt feljelentést tettek.

7) A panaszolt rendőri intézkedéssel érintett rendőrök jelentést készítettek.

a) Az ellenőrzést kezdeményező határrendész r. őrmester már a rendőri intézkedés napján jelentést készített. Abban az szerepel, hogy 2018. március 20-án a Közúti Határátkelőhelyen látott el útlevelezései szolgálatot a belépő irányban. 15 óra 20 perckor a belépő 4-es forgalmi sávon dolgozott, amikor észlelte, hogy egy * típusú gépkocsi érkezik le a hídról és nem működik a bal első helyzetjelzője. A jogszabályoknak megfelelően a járművet fülkén kívül fogadta, majd a személyazonosítás után a gépkocsi műszaki állapotát megvizsgálva észlelte, hogy a bal első helyzetjelző nem működik. Felszólította a jármű vezetőjét, az I. r. panaszost, hogy működtesse a fényjelző berendezéseket. Ekkor biztosan azonosította, hogy az nem működik, amit az I. r. panaszos is látott. Közölte vele a szabálysértés tényét és azt, hogy vele szemben szankciót fog alkalmazni, 10.000 forint helyszíni bírságot szab ki. Ekkor láthatóan, dühösen odaütött egyet a gépkocsi lámpájának, ami az ütéstől megjavult. Az I. r. panaszos közben azt mondta: „Milyen tízezer? Milyen tízezer? Tessék!” Miután a r. őrmester látta, hogy a lámpa működik, a gépjármű csomagteréhez ment, hogy azt felnyissa és átvizsgálhassa azt is. A hátsó ajtóhoz érve már látta a rendőr, hogy a hátsó ülés, illetve a csomagtartó is tele volt ukrán termékekkel. Ezután végrehajtotta az útlevel ellenőrzést. A rendőr számára gyanúra adott okot az, hogy a gépkocsiban sok ukrán termék volt, illetve, hogy feltűnően idegesen viselkedett az ellenőrzés során. Ezért vele szemben NAV felkérést kívánt kezdeményezni, amit az átkelőhely ügyeletes részére telefonon jelzett is, majd bevitte az úti okmányokat és a gépkocsi forgalmi engedélyét az ügyeletre. Az átkelőhely ügyeletes elkészítette a szükséges okmányokat, majd utasítására átadta egy r. törzsőrmesternek, aki jelen kívánt lenni a NAV ellenőrzés során (hatósági tanúként).

A r. őrmester a Testület felvilágosítás-kérése alapján utólag is jelentést készített. Abban az többlet információ szerepel, hogy panaszosok gépkocsijának bal első tompított fényszórója nem működött. Az I. r. panaszos mind hangnemben, mind viselkedésben agresszív hozzáállást tanúsított az intézkedés során. Eközben érkezett *ból két kollegája is, akik látták, hogy a r. őrmester dolgozik, és – emlékezete szerint – az egyikük odament köszönni, a másik pedig jó munkát kívánt, majd azonnal elmentek, hogy az intézkedést a rendőr be tudja fejezni. Miután a rendőr megkérdezte az I. r. panaszost, hogy mit visznek, ő kitérő választ adott és azt mondta: „most belenyúlt a zsírosbödönbe az intézkedésével!” Az I. r. panaszos ideges viselkedése és hozzáállása miatt felmerült a csempészés gyanúja, ezért a r. őrmester az ügyeletes felkérését íratott. Nem hangzott el a helyszínen olyan kijelentés senkitől, miszerint „ha legközelebb jönnek, rosszul járhatnak”. A rendőr a későbbiekben a kilépő kamionsávon látott el szolgálatot, amikor a szolgálatirányítótól utasítást kapott arra, hogy azonnal jelenjen meg az intézkedés helyszínén. Ott tisztázódott, hogy az I. r. panaszos azt állította, hogy 10.000 forintot kért a rendőr tőle, amit azonnal módosított 10.000 forint helyszíni bírság kiszabására. Ezt követően a r. őrmester visszament szolgálati helyére.

b) A határrendész r. törzsőrmester átkelőhely ügyeletes utólagos jelentésében előadta, hogy aznap 5 órától 17 óra 30 percig közúti átkelőhely szolgálatot látott el a közúti határátkelőn, amikor 15 óra 30 perc körül a r. őrmester egy magyar állampolgár útlevelét behozta, hogy írjon vámfelkérést, mivel gyanú merült fel árucsempészet elkövetése miatt. Ezt követően a c. r. törzsőrmestert jelölte ki hatósági tanúnak a vámfelkéréshez, aki megjelent az ügyeleti helyiségben, és a szolgálatparancsnok segítségét kérte, mivel az intézkedés alá vont személyek (a panaszosok) nem voltak hajlandók az alapos ellenőrzésre kijelölt helyre menni, és jelezték panasztételi szándékukat. Ezt követően a szolgálatparancsnok és a c. r. törzsőrmester elhagyta az ügyeleti helyiséget. Az alapos ellenőrzési helyen történt intézkedésnél a r. törzsőrmester nem volt jelen, abban nem vett részt.

c) Az a határrendész c. r. törzsőrmester, aki hatósági tanúként közreműködött (és a közúti határátkelőhelyen útlevélkezelői szolgálatot látott el), szintén már a panaszolt rendőri intézkedés napján jelentést készített. Abban az szerepel, hogy közúti határátkelőhelyen 15 óra 30 perckor a belépő 4-es forgalmi sávon belépésre jelentkezett az I. r. panaszos gépkocsijával. Az átkelőhely ügyeletes utasítására a belépő négyes sávra a panaszosokat, valamint gépjárművet le kellett kísérnie a belépő oldalon kialakított vámmellenőrzési aknára. Miután a gépjármű túlhaladt a belépő sávon való vámmellenőrzésen, a c. r. törzsőrmester elvette a sávokat elválasztó kordont, és mutatta a sofőrnek, hogy térjen le az akna irányába. Amikor az autó lefordult az akna felé, a II. r. panaszos szitkozódva kiugrott az autóból, és hangosan felkérdezett, hogy miért fog sor kerülni erre az ellenőrzésre. A rendőr utasította őt, hogy szálljon vissza az autóba, aminek a II. r. panaszos eleget tett, és az autóval megindultak a NAV szolgálati parkolója felé. A rendőr odament a sofőrhöz, és felszólította, hogy ne oda menjen, hanem az aknára hajtson le másodlagos vámvizsgálatra. Ekkor az I. r. panaszos azt mondta, hogy nem hajlandó innen elmenni és „hívja a tévét, az ügyvédjét, és azonnal hozza ide a parancsnokot”. Ekkor a rendőr lement a NAV-os kollégákhoz, és elmondta a történetet. Ők azt mondták, hogy az esetet jelezze a szolgálatvezetőjüknek (műszakvezetőjüknek). Megkereste a NAV szolgálatvezetőt, aki mondta, hogy keresse meg a saját szolgálatparancsnokát és együtt lemennek az autóhoz. Visszamentek a panaszosok autójához a NAV szolgálati parancsnokkal, valamint a szolgálatirányítóval.

A Testület felvilágosítás-kérése alapján a c. r. törzsőrmester utólag is jelentést készített. A dokumentum az alábbi többletinformációt tartalmazza. Miután a szolgálatparancsnokkal együtt lementek a panaszosok gépjárművéhez, az I. r. panaszos elmondta a szolgálatparancsnoknak a panasz tárgyát, akivel együtt elmentek a határőr kirendeltség épülete felé. Kis idő múlva az I. r. panaszos visszaérkezett, és elmondta, hogy másként oldja meg a panasztételét, majd visszaült az autóba, és annak ajtaját magára zárta, nem volt hajlandó a továbbiakban együttműködni. A c. r. törzsőrmester ezt követően ismét megkereste a szolgálatparancsnokot, és tájékoztatta a történetéről. Ezt követően a rendőr aktívan nem vett részt az intézkedésben, csak mint biztosító és kamerás volt jelen. A rendőr továbbá megjegyezte jelentésében, hogy az intézkedés folyamán mindkét panaszos végig agresszívan viselkedett, többször becsúszva beszéltek a rendőrségről, őt és a kollégáit folyamatosan korrupcióval vádolta. Az I. r. panaszos elmondta, hogy „börtönbe juttatja” őket, a II. r. panaszos a rendőrnőt pedig „erőszakkal fenyegette”. Többszöri felszólításra sem voltak hajlandók együttműködni, az átkelőhelyen lévő többi utas előtt, a rendőrt és a kollégáit rendőri becsületükben megsértette.

d) A rendőri intézkedés napján szolgálat parancsnoki szolgálatot ellátó r. törzsszázados jelentése az alábbiakat tartalmazza. A kérdéses napon 15 óra 55 perckor a közúti határátkelőhelyen tartózkodott, amikor a c. r. törzsőrmester jelezte felé, hogy a tételes vámvizsgálat alá vont utasok az intézkedésnek ellenszegültek, és panasszal kívánnak élni. A helyszínre sietett, ahol azt tapasztalta, hogy az alapos ellenőrzés helyét túlhaladva áll a személygépjármű, amiben a panaszosok benne ülnek (az I. r. panaszos a jármű bal első ülésén, a II. r. panaszos a jobb első

ülésein foglalt helyet). A szolgálatparancsnok azon kérdésére, hogy mi a panasz tárgyának indoka, az I. r. panaszos akkor egy * területén történt incidenst mondott el. A rendőr tájékoztatta, hogy az ukrán területen történeteket ott kellett volna helyben megpanaszolni, és nem biztos, hogy jogorvoslatnak helye lesz, de a panaszát felveszik. Az I. r. panaszos elindult a szolgálatparancsnokkal az ügyeleti helyiségbe. A kíséreskor folyamatosan becsmérelte, szidalmazta a határkirendeltségen szolgálatot teljesítő rendőröket, személyeskedett, vádaskodott. Az épület sarkánál pedig azt közölte, majd ő megoldja a panaszt máshogy és visszament a gépjárművéhez, elállt a panasztételi szándékától. A szolgálatparancsnok az esetet jelezte előljárói részére.

Az esetet követően a c. r. törzsőrmester ismételt jelezte felé, hogy a panaszosok magukra zárták a gépjárművet, semmilyen együttműködésre hajlandóságot nem mutatnak, és a média, illetve védőügyvéd kivonulására várnak. A szolgálatparancsnok visszament a helyszínre és közölte az I. r. panaszossal, hogy szabálysértést követett el, megsértette az átkelőhely rendjét, illetve álljon az alapos ellenőrzés számára kijelölt helyre. Az I. r. panaszos folyamatosan ellenállt, semmire nem mutatott hajlandóságot, és változatlanul vádaskodott. Állítása szerint a beléptetést végző rendőr 10.000 forintot kért tőle a beléptetése során. Azonnal a helyszínre hívta a szolgálatparancsnok a beléptetést végző r. őrmestert, aki elmondta, hogy az ellenőrzés során a gépjármű bal oldali tompított fényszórója nem működött, ezért 10.000 forint helyszíni bírságot akart kiszabni, de mivel a helyszínen kijavították a hibát, azt nem szabta ki. A félreértés tisztázása után korrupcióra nem utalt semmi, a r. őrmester folytatta a szolgálatát. Az esetnek tanúja volt a hivatalos tolmács is, aki végig jelen volt az intézkedésnél.

Az esetről a szolgálatparancsnok értesítette a r. százados alosztályvezetőt, aki a helyszínre érkezett és tájékoztatta az esetről. Az ő többszöri felszólítására sem volt együttműködni az I. r. panaszos. Az alosztályvezető többször is felhívta a figyelmét: amennyiben nem hajlandó kiszállni, akkor a személygépkocsi feltörésével fogják kikényszeríteni. Az I. r. panaszossal a kiszállását követően közölte a szolgálatparancsnok, hogy a további ellenszegülés megtörése érdekében meg fogja bilincselni. A gépjármű felé fordulva, kezeit ráhelyezve türte a ruházatátvizsgálást, és a kezei hátra bilincselését. Az ügyeleti helyiségbe kísérését egy r. törzsszázados főhatárrendész hajtotta végre. A kísérés során az I. r. panaszos ultimátumot kínált fel, hogy a rendőrök csinálják vissza az egészet, mindenre hajlandó, és közreműködik, csak vegyék le a bilincset és felejtsek el. A bilincselés során sérülés, és anyagi kár nem keletkezett. Az előállítás során az előállított az hozzátartozóinak kiértesítését nem kérte, viszont az igazolásnál, a nyilatkozatnál, és a tájékoztatónál az aláírást megtagadta; panasszal a helyszínen nem élt. A kényszerítő eszköz levétele után is passzív ellenállást tanúsított, semmire nem válaszolt, semmilyen iratot nem volt hajlandó aláírni. Szóbeli nyilatkozata alapján „a panasztétel lehetőségével majd máskor, máshol fog élni”. Felhívták a figyelmét a panasztételi lehetőségekre, de ettől elzárkózott, hogy „majd ő tudja”. A szabálysértési nyilatkozattétel után szabadították és átadták a NAV hatósági személyeinek vámvizsgálat céljából.

e) A Határrendészeti Kirendeltség Határrendészeti Osztályának r. százados alosztályvezetője szintén már a panaszolt rendőri intézkedés napján jelentést készített a Határrendészeti Kirendeltség vezetője részére. A jelentés az Állásfoglalás II. rész 7) pont a)-d) alpontjaiban ismertetettekhez képest az alábbi többletinformációt tartalmazza. Amikor a panaszosok a gépkocsival a NAV szolgálati parkoló előtt megálltak, a szolgálatparancsnok is a helyszínre érkezett a c. r. főtörzsőrmester nő társaságában. Miután tájékozódott a történetekről, felszólította az I. r. panaszost, hogy a rendőri felszólításnak tegyen eleget, álljon gépjárművével a NAV ellenőrzés helyére. Ezt az I. r. panaszos megtagadta, és már a gépjárműből sem volt hajlandó kiszállni, a jármű ajtaját lezárta. A szolgálatparancsnok ekkor értesítette telefonon az alosztályvezetőt, aki a határőr kirendeltség épületében tartózkodott, onnan indult a közúti

átkelőhelyre. Indulása előtt magához vette a szolgálati taktikai kését, amennyiben a jármű üvegét be kellene törni. Közben utasította a szolgálatparancsnokot, hogy a szolgálati kamerát helyezték készenlétbe. A r. százados 16 óra 40 perckor érkezett a közúti átkelőhelyre, ahol a szolgálatparancsnok tájékoztatta a történetéről. Ekkor már a jármű mellett állt a c. r. törzsszázlós főhatárrendész, aki próbálta az I. r. panaszost jobb belátásra bírni. Egy c. r. főtörzsőrmester határrendész az intézkedésről videofelvételt készített. Miután az alosztályvezető a járműhöz lépett, bemutatkozott, majd közölte az I. r. panaszossal, hogy tegyen eleget a rendőri felszólításnak, szálljon ki a járműből. Az I. r. panaszos megkérdezte, mi következik ez után. A r. százados közölte vele, hogy a NAV ellenőrzést lefolytatják, emellett az általa elkövetett szabálysértés miatt is felelősségre fogják vonni. Ekkor azt mondta, hogy „akkor már úgy is mindegy, azért sem száll ki”, és felhúzta a jármű ablakát. Ekkor az alosztályvezető többször felszólította „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy a rendőri felszólításnak tegyen eleget, szálljon ki a járműből. Erre csak annyit kérdezett „mert ha nem, akkor mi lesz?” Közölte a rendőr vele, hogy abban az esetben a jármű ablakát be fogja törni, és a gépjárműből erőszakkal ki fogják venni. Többszöri felszólítást követően kinyitotta a jármű ajtaját, majd kiszállt. A szolgálatparancsnok ekkor megbilincselte, majd a közúti átkelőhely hivatali helyiségébe vitte. Ekkor észlelték, hogy a jobb első ülésen helyet foglaló II. r. panaszos az intézkedésről a mobiltelefonjával felvételt készít. Az alosztályvezető közölte vele, hogy ezzel megsérti a határátkelőhely rendjét, így szabálysértést követ el. Mielőtt őt kiszállíthatták volna a járműből, szintén magára zárta az ajtót, és a rendőri felszólítás ellenére sem szállt ki. Miután az alosztályvezető vele is közölte „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy amennyiben nem tesz eleget a felszólításnak, úgy a jármű ablakát be fogja törni, ő is kiszállt a járműből és a c. r. főtörzsőrmester nő megbilincselte. A járművet még a II. r. panaszos jelenlétében lezárták, és őt is az átkelőhely hivatali helyiségébe kísérték. Ott mindkettejükről levették a bilincset, majd az alosztályvezető közölte velük, hogy az általuk elkövetett cselekmények miatt szabálysértési feljelentést tesznek ellenük. (Eddig a pontig készült a kamerával videofelvétel.) Ezt követően volt alkalma a r. századosnak beszélni az I. r. panaszossal arról, miért nem tett eleget a rendőri felszólításnak. Erre azt a magyarázatot adta, hogy megelőzőt *ban egy szolgálaton kívül lévő magyar rendőrt és biztosan ő telefonált ide, hogy vigyék le aknára. A r. százados közölte vele, hogy ez nem így működik, amennyiben úgy véli, hogy valamilyen sérelem érte, akkor tehet panaszt az intézkedés ellen, de akkor sem szegülhet ellen a felszólításnak. Erre azt mondta, azért csinálta ezt az egészet, mert így adnak neki papírt az intézkedésről, amit majd ügyvéd segítségével meg tud panaszolni. Hozzátette, hogy már megtanulta, hogy „nem a lábnál, hanem a fejnél kell panaszt tenni”, így a helyszínen nem kívánt panasszal élni. A II. r. panaszos a mobiltelefonjával készített felvételt kitörölte, amikor az alosztályvezető közölte vele, hogy ezzel szabálysértést követett el. A beszélgetés során már mindkét panaszos higgadt volt. 18 óra 30 perckor velük szemben befejezték az intézkedést, az igazolást az előállításról nem voltak hajlandók aláírni. 19 óra 5 perc és 30 perc között a NAV lefolytatta a korábban kezdeményezett vámellenőrzést, melyen két rendőr képviselték a rendőrséget. A vizsgálat során a NAV szolgálati személyei jogsértő cselekményt nem fedtek fel. Ezt követően a panaszosok elhagyták az átkelőhelyet.

Az alosztályvezető a Testület felvilágosítás-kérése alapján utólag is jelentést készített a panaszolt rendőri intézkedés részleteit illetően, amely az alábbi többlet információkat tartalmazza az elsődleges jelentéséhez képest. Mielőtt a r. százados a panaszosokhoz ment, telefonon jelentést tett a Határrendészeti Kirendeltség vezetőjének, aki arra utasította, hogy amennyiben a személyekkel szemben kényszerítő eszközt kell alkalmazniuk, azt haladéktalanul jelentse részére. A panaszosok előállítását követően az alosztályvezető telefonon jelentést tett a kirendeltség-vezető irányába a folyamatban lévő intézkedésről. A panasztételi lehetőségekről a panaszosok írásban (az igazoláson), valamint szóban, az alosztályvezetőtől is tájékoztatást kaptak.

f) A panaszosok elleni intézkedésről videofelvételt készítő c. r. főörzsőrmester határrendész aznapi feljegyzése az alábbiakat tartalmazza. A Határrendészeti Kirendeltség Közúti Átkelőhelyen a kérdéses napon útlevélezési szolgálatot látott el, és 16 óra 30 perckor érkezett a közúti határátkelőhelyre a c. r. törzszászlós főhatárrendésszel, akivel a vasúti határátkelőhelyen vonatot biztosítottak. A szolgálati gépjárműből kiszállva észlelték, hogy a belépő alapos ellenőrzési hely mellett egy személygépjármű van, benne egy férfi és egy nő (az I. r. és a II. r. panaszos) tartózkodott, illetve a gépjármű mellett több rendőr áll. Odaérve a helyszínen lévő szolgálatirányító tájékoztatta őket a folyamatban lévő intézkedésről. A panaszosokat többször felszólították az együttműködésre, amire azonban nem voltak hajlandók. A szolgálatparancsnok 16 óra 40 perckor arra utasította a c. r. főörzsőrmestert, hogy hozza ki a videokamerát és rögzítse az eseményeket. Közben a helyszínre érkezett az alosztályvezető, aki ismételt felszólította a személyeket, hogy hajtsák végre az utasítását. Ezt követően az I. r. panaszos kiszállt a gépkocsiból. A szolgálatparancsnok közölte, hogy kényszerítő eszközt fog alkalmazni vele szemben és megbilincselte. A II. r. panaszost a r. főörzsőrmester nő bilincselte meg, mert többszöri felszólításra sem volt hajlandó abbahagyni a videofelvétel készítését. Az intézkedésről körülbelül 16 óra 42 perctől 17 óra 5 percig készült videofelvétel.

A c. r. főörzsőrmester utólagos jelentése a korábbi feljegyzéshez képest azt a többlet adatot tartalmazza, miszerint a „helyszínén tartózkodva valóban beigazolódott, hogy agresszíven viselkednek és szitkozódnak, fenyegetőznek az intézkedés során” a panaszosok. A II. r. panaszos bilincselésének ténybeli okát – amellet, hogy többszöri felszólításra sem volt hajlandó abbahagyni a videofelvétel készítését – abban jelölte meg a rendőr, hogy a rendőrnőt az intézkedés során erőszakkal fenyegette („lefejelek te”).

g) A c. r. törzszászlós főhatárrendész aznap elkészített feljegyzésében rögzítette, hogy a kérdéses napon ügyeletes helyettesi szolgálatot látott el a határőr kirendeltség Eperjeske szolgálati helyén. 16 óra 30 perckor érkezett a közúti határátkelőhelyre a c. r. főörzsőrmester határrendésszel, akivel a vasúti határátkelőhelyen vonatot biztosítottak. A feljegyzés a c. r. főörzsőrmester határrendész feljegyzésével [Állásfoglalás II. rész 7) f) pont] egyezően tartalmazza az adatokat azzal a többletadattal, hogy a c. r. törzszászlós és a r. főörzsőrmester határrendész kísérte megbilincselését követően az I. r. panaszost az átkelőhely szolgálati helyiségbe.

A c. r. törzszászlós utólagos jelentése a korábbi feljegyzéshez képest egyrészt azt a többlet adatot tartalmazza – a c. r. főörzsőrmester határrendész feljegyzésében [Állásfoglalás II. rész 7) f) pont] írtakkal szó szerint egyezően –, hogy a „helyszínen tartózkodva valóban beigazolódott, hogy agresszíven viselkednek és szitkozódnak, fenyegetőznek az intézkedés során” a panaszosok. Másrészt a rendőr úgy nyilatkozott, hogy az I. r. panaszos a kísérése közben többször is felkínálta azt a lehetőséget, hogy amennyiben leveszik a bilincset, akkor visszacsinálhatják az egészet és felejtse el, ő mindenben közreműködik. A bekísérés után az I. r. panaszosról levették a kényszerítő eszközt.

h) Az I. r. panaszos kísérését végrehajtó r. főörzsőrmester határrendész utólagos jelentése azt az adatot tartalmazza, miszerint a helyszínen azt tapasztalta, hogy az intézkedés alá vont panaszosok agresszíven viselkednek, ellenállnak a rendőri intézkedésnek. A rendőr továbbá úgy nyilatkozott, hogy az I. r. panaszos a kísérése közben többször is megemlítette, hogy amennyiben leveszik a bilincset, akkor meg nem történtté tehetnék az egészet azzal, hogy mindenben együttműködik.

i) A Határrendészeti Kirendeltség Hatósági Osztály c. r. főörzsőrmester nőjének utólagos jelentése az alábbiakat tartalmazza. A II. r. panaszos csak többszöri felszólítás ellenére volt hajlandó kiszállni a gépjárműből és együttműködni a hatósági személyekkel, ezért mint a

szabálysértést felszólítás ellenére folytató személyt előállították. Az előállítás okát és jogalapját a II. r. panaszossal közölték, amit tudomásul vett és együttműködő viselkedést tanúsított. A rendőrnő a II. r. panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincselte, annak alkalmazása 16 óra 52 perctől 17 óra 4 percig tartott. A rendőrség épületében az előállítás során ruházat-átvizsgálás történt, annak során az eljárás alá vont személy szintén együttműködést tanúsított, nem találtak semmit nála. A II. r. panaszossal közölték azt is, hogy a határátkelőhely rendjében foglaltak szerint képfelvételt az átkelőhely területén engedély nélkül nem lehet készíteni, ezzel a cselekményével megsértette a határátkelőhely rendjét, ezért vele szemben határrendészeti szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési feljelentést tesznek. Ezt a II. r. panaszos szintén tudomásul vette és a készített felvételt, együttműködést tanúsítva, kitörölte. Panasztételi lehetőségeiről tájékoztatták, amire azt válaszolta, hogy tisztában van a lehetőségeivel. Az elkészült iratokat a II. r. panaszos nem volt hajlandó aláírni.

8) A panaszban említett, másik gépkocsi vezetője és rendőr utasa, továbbá a rendőrségi hivatalos tolmács szintén jelentést készített az ügy körülményeiről.

a) A Suzuki típusú gépkocsit a Határrendészeti Kirendeltség állományának főhatárrendész c. r. főtörzsőrmestere vezette, aki úgy nyilatkozott, hogy 2018. március 20-án délután egy szolgálaton kívüli r. őrmesterrel, illetve egy civil ismerősükkel utaztak *ba, ahol édességet, üdítőt vásároltak, illetve üzemanyagot tankoltak. Vásárlást követően visszaindultak Magyarország területére. Az * határ és vámellenőrzés után a közúti határátkelőhely irányába tartottak, ahol a belépő 4-es forgalmi sávot választották. Ott a r. őrmester fogadta a gépjárműveket. Kiszálltak a járműből és mindhárman köszöntek neki. A rendőr a köszönést követően annyit mondott, hogy „Jó munkát!” (amire a r. őrmester azt válaszolta, hogy „Köszönöm, lesz.”). Ezt követően a rendőr visszaült a gépkocsiba, míg a másik rendőr és az ismerősük a nyilvános mosdóba távozott, miután visszajöttek, a rendőr is elment a mosdóba. Előttük egy kék színű * állt, aminek és utasainak ellenőrzését a r. őrmester hajtotta végre. Intézkedéséből szemmel láthatóan a c. r. főtörzsőrmester annyit tapasztalt, hogy a csomagter ellenőrzését követően a gépjármű hátsó világításának működését ellenőrizte. A gépjármű sofőrje elég idegesen, emelt hangnemben beszélt a r. őrmesterrel. A rendőrnek nincs tudomása arról, mi volt a hangoskodás oka. Kis idő múlva a r. őrmester a sofőr úti okmányával, a gépjármű okmányával az ügyeleti helyiség felé távozott. Mint később kiderült, ideges viselkedése miatt vámfelkéréssel fordult a NAV irányába, akik le is kísérték a NAV másodlagos ellenőrzési helyére. Ezek után a rendőr és utasai részére megtörtént az útlevel ellenőrzés az r. őrmester által, illetve a NAV ellenőrzése is, majd elhagyták az átkelőhelyet.

b) A gépkocsiban utasként tartózkodó, szolgálaton kívüli r. őrmester határrendész jelentése lényegét tekintve megegyezik a c. r. főtörzsőrmester főhatárrendész jelentésében foglaltakkal [Állásfoglalás II. rész 8) a) pont], azzal, hogy a r. őrmester köszönést követően azt kérdezte a szolgálatban levő r. őrmestertől, hogy „Mi újság?”, amire azt válaszolta, hogy „Semmi.” Amikor a rendőr a nyilvános mosdóból visszaért, a r. őrmester az I. r. panaszossal szemben már intézkedett (a hangoskodás okát ő sem ismerte).

c) A rendőrségi hivatalos tolmács nyilatkozata azt tartalmazza, hogy a kérdéses napon tolmácsolási feladatokat látott el a határátkelőhelyen, amikor 16 órakor a szolgálatparancsnokkal a közúti határátkelőhely belépő oldalán található alapos ellenőrzésre kijelölt helyre érkeztek, mivel a panaszosok a rendőrségi intézkedésnek ellenszegültek, illetve nem voltak hajlandók alávetni magukat a rendőrség által kezdeményezett tételes vámvizsgálatnak. A helyszínre érkezve a tolmács azt tapasztalta, hogy panaszosok magukra zárták a gépkocsi ajtóit és semmilyen együttműködésre nem voltak hajlandók, minden rendőri felszólításnak ellenálltak. Egy kis idő

elteltével az I. r. panaszos lejjebb engedte a vezetői oldalon található ablakot és ekkor szidalmazni kezdte az ott tartózkodó rendőröket, különböző trágár, nyomdai festéket nem tűrő szavakat használva. A gépkocsiban tartózkodó II. r. panaszos ezen idő alatt folyamatosan felvételeket készített a nála lévő mobiltelefonnal. A tolmács ott tartózkodása alatt a rendőrök többször felszólították a panaszosokat, hogy teljesítsék a rendőri intézkedés jogszerű követeléseit, amire a válasz minden egyes alkalommal nemleges volt. Az I. r. panaszos többször kijelentette, hogy csak az * csatorna stábjá előtt hajlandó együttműködni, egy esetben pedig a beléptetését végrehajtó rendőrt 10.000 forint kérésével gyanúsította meg. Erre reflektálva a szolgálatparancsnok azonnal a helyszínre hívta a beléptetést végző rendőrt, akinek a jelenlétében az I. r. panaszos már félreértésnek minősítette korábbi gyanúsítását és helyszíni bírsággá módosította azt. Az eset tisztázása után a beléptetést végző rendőr visszament szolgálati helyére. Az I. r. panaszos ekkor már erősen káromkodva szidalmazta a rendőröket és rendőri testületet. Mivel a viselkedése már túl arrogáns volt, a tolmács megkérte, hogy legalább a hölgyek jelenlétében viselkedjen kulturáltan, és egy olyan helyen ahol több ember tartózkodik, és gyerekek is utaznak, fogja vissza a szégyenteljes magatartását. Kis idő múlva a helyszínre érkezett az alosztályvezető, aki nagyon türelmesen elmagyarázta a panaszosoknak (elsősorban az I. r. panaszosnak) az általuk elkövetett szabálysértés lényegét és megkérte őket, hogy teljesítsék a rendőri követelést. Miután az alosztályvezető szavaira sem voltak hajlandóak együttműködni, többször is felszólította őket, hogy amennyiben továbbra sem tesznek eleget a rendőri követelésnek, kikényszerítik a gépkocsiból. Többszöri felszólításra a panaszosok végül kiszálltak, és az ott jelenlévő rendőrök felszólították, majd megbilincseltek őket és az átkelőhely hivatalos helyiségébe bekísérték. Ott már visszafogottabban viselkedtek, de továbbra sem voltak együttműködők.

9) A NAV Határkirendeltség vezetőjének vámellenőrzési kérelme szerint az I. r. panaszos vonatkozásában csempészet gyanúokra hivatkozással vámellenőrzés megtartását kérték. A kérelmet 2018. március 20-án 19 óra 15 perckor vették át, ami alapján azt 19 óra 5 és 30 perc között teljesítették. Megállapításuk szerint a vámvizsgálat során jogsértő cselekményt nem találtak.

III.

A panaszosok sérelmezték a határrendészeti intézkedést, annak módját, az előállításukat, a rendőri intézkedés okának és a panasztételi lehetőség közlésének elmulasztását, és a bilincs alkalmazását. Panaszolták továbbá a rendőri hangnemet, illetve az intézkedés részrehajló jellegét. **A panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosoknak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, az XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz, illetve a XXVII. cikk szerinti szabad mozgáshoz való alapvető jogát, a XXVIII. cikke szerinti jogorvoslathoz fűződő alapvető jogát, továbbá az Alaptörvény XV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.**

1) A panaszbeadvány és a rendőrségi dokumentumok egyezést mutatnak abban, hogy a panaszosok gépjárművel kívánták átlépni a határt * felől, amikor intézkedést kezdeményeztek velük szemben.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 11. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési,

államigazgatási és rendészeti feladatkörében ellenőrzi az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalmat, a szállítmányokat – ide nem értve a Közösségi Vámkodekx létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendeletben meghatározott vámellenőrzést –, valamint végzi a határátléptetést, továbbá biztosítja a határátkelőhelyek rendjét, valamint végzi a közúti határátkelőhelyek üzemeltetését, és a fenntartásukra és fejlesztésükre vonatkozó feladatok végrehajtását,

Az Rtv. 35/A. §-a tartalmazza a határforgalom-ellenőrzésre vonatkozó alapvető rendelkezéseket. A rendőrség a határátlépésnek az Európai Unió kötelező jogi aktusaiban és jogszabályokban meghatározott feltételeit ellenőrzi, ennek során jogosult az államhatár átlépésére jelentkező személyek személyazonosságát megállapítani, úti okmányát ellenőrizni, a személy tárgyait és járművét átvizsgálni. A rendőrség a tranzitterületen is jogosult a tranzitterületen tartózkodó személyek személyazonosságát megállapítani, az úti okmányukat ellenőrizni, a tranzitterületre történő be- és kilépés, valamint az ott tartózkodás jogszerűségét ellenőrizni. A rendőrség a határforgalom ellenőrzése során engedélyezi a határátlépés jogszabályban meghatározott feltételeivel rendelkező személyek határátlépését, illetve megtagadja a határátlépés feltételeivel nem rendelkező személyek határátléptetését.

A Szolgálati Szabályzat 63-64. §-ai egészítik ki az Rtv. szerinti szabályozást az alábbiak szerint. A 63. § (1) bekezdése szerint a határátkelőhelyen a rendőr a személyek, a birtokukban lévő járművek és tárgyak határforgalom-ellenőrzését és átléptetését – nemzetközi szerződés vagy jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – a határátkelőhelyre történő érkezés sorrendjében hajtja végre. A 64. § (1) és (2) bekezdése rögzíti, hogy a határforgalom ellenőrzését végző rendőr a határforgalom ellenőrzése során a határátlépésre jelentkező személytől elkéri úti okmányát, továbbá a személy- és a járműforgalom, valamint a határátlépésre jelentkező személy birtokában lévő tárgy határforgalom-ellenőrzéséhez szükséges egyéb okmányokat. A határforgalom ellenőrzése során a határátlépésre jelentkező személy birtokában lévő jármű és tárgy átvizsgálásakor a határforgalom ellenőrzését végző rendőr szükség esetén felszólítja az üzemeltetőt vagy a fuvarozót, távollétükben a jármű vezetőjét a jármű utas-, motor-, csomag- és rakterének kinyitására, az ott található tárgyak ki- és berakodására, a csomag felnyitására. Ugyanezen jogszabályhely (3) és (4) bekezdése kimondja, hogy a határforgalom ellenőrzését végző rendőr a határátlépésre jelentkező személy és a birtokában lévő jármű ellenőrzését követően adhat engedélyt a határátlépésre. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv a határátlépésre jelentkező személy ellenőrzéséhez, valamint az úti okmány, illetve a határátlépésre jelentkező személy birtokában lévő jármű vagy tárgy vizsgálatához a határátlépésre jelentkező személy, az úti okmány, illetve a jármű és a tárgy adatait összevetheti az Rtv. 91/K. § (1) bekezdésében meghatározott nyilvántartások adataival, továbbá az ellenőrzéshez informatikai és más műszaki eszközöket vehet igénybe.

A Testület hivatkozik a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amit az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Testület továbbá utal az Rtv.-n és Szolgálati Szabályzaton kívüli jogszabályi rendelkezésre: a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X.15.) ORFK utasításra (a továbbiakban: ORFK Utasítás), amelynek IV. Fejezete szól a határforgalom-ellenőrzés során alkalmazott technológiákról. Annak 17. pontja a szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek határforgalom-ellenőrzését rögzíti. 64. A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek határforgalom-ellenőrzését a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai

parlamentari és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Schengeni határ-ellenőrzési kódex) és a Schengeni kézikönyv alapján kell végrehajtani. 65. A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek határforgalom-ellenőrzését az alábbi sorrendben kell végrehajtani: a) a jármű ellenőrzési ponton (fülkén kívül) történő fogadása, meg szemlélése; b) az útlevélkezelő napszaknak megfelelő köszönése; c) az úti okmány átvétele, típusának megállapítása; d) az úti okmány alapján a személy állampolgárságának, a szabad mozgás uniós jogának megállapítása; e) az úti okmányban található arcképmás alapján a személyazonosítás végrehajtása; f) az úti okmányba bejegyzett személyek jelenlétének megállapítása; g) a jármű, annak csomag- és utasterének (szükség szerint a motorterének), a jármű forgalmi engedélyének, jogszerű használatának, a szemrevételezéssel megállapítható műszaki állapotának, a gépjármű felelősségbiztosítása meglétének, továbbá – amennyiben a jármű vezetéséhez szükséges – a járművet vezető személy vezetői engedélyének ellenőrzése; h) az úti okmány és mellékletei eredetiségének, érvényességének ellenőrzése (szükség szerint technikai eszközökkel történő vizsgálata); i) a gépi olvasásra alkalmas adatsorral rendelkező úti okmányok okmányolvasó eszközzel történő beolvasása; j) az elektronikus tárolóelemet tartalmazó úti okmányok tárolóeleme hitelességének ellenőrzése, az abból kiolvasható adatok összevetése az úti okmányban szereplő adatokkal; k) az adatbeviteli mezők pontos kitöltésével, a bevitt adatok helyességének ellenőrzésével a személy, a jármű és az úti okmány, valamint az uniós polgár harmadik országbeli családtagja részére kiállított tartózkodási kártya határrendészeti nyilvántartásokban történő ellenőrzése; l) a határforgalmi statisztikai adatok rögzítése; m) az úti okmány személyenkénti visszaadása ismételt személyazonosítás után; n) elkészítés.

Az ORFK Utasítás 67. pontja felsorolja azokat az eseteket tételesen, amikor ún. minimum ellenőrzés keretében a határrendészeti nyilvántartásokban történő szűrőpróbaszerű ellenőrzést szükséges végrehajtani, így a jogszabályhely l) pontja szerint a viselkedése alapján gyanús személyek, így különösen túlzott magabiztosság, zavart viselkedés, idegesség, agresszivitás, utolsó pillanatban érkező személy esetén. A 68. pont szerint továbbá a minimum ellenőrzés során többféle döntés hozható, így az is, hogy a személy ellenőrzési ponton történő alapos ellenőrzése szükséges. Az alapos ellenőrzés részletes szabályait az ORFK utasítás 69-76. pontjai rögzítik. Itt szükséges megemlíteni, hogy a 70. pont a) pontja szerint a belépéskor végzett alapos ellenőrzés céljából a járművet ellenőrzési ponton (fülkén kívül) fogadják, és meg szemlélik; illetve – egyebek mellett – a g) pont szerint a jármű, annak csomag- és utasterének (szükség szerint a motorterének) ellenőrzését is magában foglalja.

Az ORFK Utasítás IV. Fejezetének 39. pontja a közúti közlekedésben részt vevő járművek ellenőrzését (csomagtér, utastér, motortér ellenőrzése, jármű meg szemlélése, okmányok ellenőrzése) részletezi. 170. Valamennyi határátlépésre jelentkező jármű esetében a jármű utas-, csomag-, szükség szerint motorterét, a megbújásra alkalmas helyeket – a jármű ajtó és csomagtartófedele, szükség szerint a motorháztető kinyitásával – ellenőrizni kell. A teherforgalomban gyanúok esetén vagy szűrőpróbaszerűen – a rendelkezésre álló technikai eszközökkel (CO₂-mérő, endoszkóp, detektorok) – ellenőrizni kell a raktereket. 171. Valamennyi határátlépésre jelentkező járműnél ellenőrizni kell a jogszerű használatot, amennyiben a jármű vezetéséhez szükséges, a vezetői engedélyt, a forgalmi engedélyt, a jármű szemrevételezéssel megállapítható műszaki állapotát, forgalombiztonságát, továbbá külföldi honosságú jármű esetén – a vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak megfelelően – a gépjármű-felelősségbiztosítás, valamint – amennyiben ennek feltételei fennállnak – a vonatkozó jogszabályok szerinti hozzájárulási nyilatkozat meglétét.

A fent ismertetettek mellett az ORFK Utasítás 93.-96. pontjai rögzítik a tételes vámvizsgálatot, amely rendelkezés szerint annak különböző típusait, rendszeresített formanyomtatványon (4. melléklet) a NAV illetékes szervétől írásban kell kérni.

A panaszbeadványban ugyan nem szerepel, de a Testület elfogadta azt a rendőrségi érvelést, miszerint a beléptetést végző r. őrmester műszaki hibát észlelt a panaszosok gépkocsijánál, amire felhívta a figyelmet (helyszíni bírságot is kilátásba helyezve, azonban a hiba elhárítását követően a szankcionálás nem következett be). A Testület a rendőr nyilatkozata, illetve több tanú állítása alapján fogadta el azt életszerű megállítási okként. A fenti bizonyítékok mellett továbbá a rendőrség által rendelkezésre bocsátott videofelvételek alapján továbbá elfogadta azt az állítást is, miszerint a panaszosok viselkedése, illetve a gépkocsiban látható termékek alapján döntött úgy a r. őrmester, hogy vámvizsgálatot kezdeményez a rendőrség.

A Testület megállapítása szerint a panaszolt esetben a rendőrség jogszerűen és indokoltan járt el akkor, amikor a panaszosokat és a gépjárműüket egyaránt ellenőrzés alá vonta. **A határrendészeti ellenőrzéssel nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga, illetve azzal a szabad mozgáshoz való jogukat jogszerűen korlátozta a rendőrség.**

2) A panaszbeadvány szerint a panaszosokkal szemben intézkedő rendőr az intézkedés során nem közölte a feltartóztatás okát.

a) A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok közül a határátkelőhelyen telepített területbiztonsági kamera felvételei csak képet rögzítettek, az nem tudja bizonyítani, hogy mit közölt a rendőr a fellépése során. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben csak az szerepel, hogy az ellenőrzés során az ellenőrzést végző r. őrmesterben felmerült, hogy az I. r. panaszos jövedéki áru csempészetével összefüggésbe hozható, ezért írásos vámellenőrzési kérelemmel élt a NAV irányába. Az I. r. panaszos azonban az alapos ellenőrzés helyét elhagyta, nem volt hajlandó együttműködni sem a rendőrséggel, sem a NAV munkatársaival. Az ellenőrzést kezdeményező határrendész r. őrmester jelentésében az a többletinformáció szerepel, hogy észlelte, a panaszosok gépkocsijának bal első helyzetjelzője nem működik. A jogszabályoknak megfelelően a járművet fülkén kívül fogadta, és a személyazonosítás után a gépkocsi műszaki állapotát meg szemlélve észlelte a hibát ismételt, amit az I. r. panaszos elhárított. Ezt követően a rendőr a gépjármű csomagteréhez ment, és látta, hogy a hátsó ülés, illetve a csomagtartó is tele volt ukrán termékekkel. A fentiek mellett az I. r. panaszos feltűnően idegesen viselkedett az ellenőrzés során. Mindezek alapján kezdeményezte a tételes vámvizsgálatot.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az Rtv. 24. §-a szabályozza továbbá a rendőrség felvilágosítás-adási kötelezettségét: a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Jelen esetben a rendőr abban az esetben járt el jogszerűen, ha közli a határellenőrzés – az alapos ellenőrzés – menetét, illetve a tételes vámvizsgálat lényegét és a kezdeményezés indokát (jogszabályi hivatkozását). A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok feloldhatatlan ellentéte miatt nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasz ezen része tekintetében. **A rendőr intézkedés okának közlésére vonatkozó, illetve a felvilágosítás-adási kötelezettségének megfelelő teljesítése, ezáltal a panaszosok tisztességes eljáráshoz, illetve a szabad mozgáshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

b) A Testület ugyanakkor utal az alábbiakra. A Szolgálati Szabályzat 27. §-ának (1) bekezdése meghatározza a feltartóztatás fogalmát: a rendőrnek az a tevékenysége, amelynek során azt a személyt, aki a személyazonosságának igazolását megtagadja, továbbá azt, akitől felvilágosítást kér, az intézkedés helyszínének elhagyásában korlátozza, vagy a további intézkedés megtételéig a

helyszín elhagyásában megakadályozza. Az Rtv. 29. §-ának (4) bekezdése szerint a személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosság megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatotról fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők. Az Rtv. 32. §-a szerint továbbá a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg.

A Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőr – az Állásfoglalás III. rész 1) pontja alapján – jogszerűen fogatosította a határrendészeti intézkedést. Ez a rendőri magatartás ugyanakkor nem értékelhető feltartóztatásként, mivel nem a személyazonosság megállapítása, illetve felvilágosítás-kérése volt a rendőr célja.

c) A Testület továbbá utal a hatáskörét megállapító rendelkezésre. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez vagy b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag a rendőri intézkedések tartoznak (azok közül is csak azok, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel), más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testület, hogy jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel annak vizsgálatára, hogy a vámtisztviselők milyen normák és szakmai utasítások jártak el, illetve azoknak hogyan tettek eleget.

3) A Testület a panaszosok előállítása vonatkozásában az alábbi megállapításokat teszi.

a) A panaszbeadvány az előállítással összefüggésben mindössze annyit tartalmaz, hogy jogtalannak érzik, mivel eleget tettek a gépkocsi elhagyására vonatkozó felszólításnak.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az elfogás, illetve az előállítás okait. Mindkét panaszos előállítása valamennyi rendőrségi dokumentum szerint az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján történt. A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata vonatkozásában a Testület az alábbi tesztet alkalmazza gyakorlata során. Ezen mérlegelés szerinti előállítási ok esetében három feltétel együttes megvalósulása szükséges: egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti szabálysértés elkövetésének gyanúját; meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás, amely a jogszerűtlen magatartás abbahagyására irányul; és végül az, hogy a rendőri felszólítás ellenére a személy, vagy személyek csoportja ezen jogsértő magatartás elkövetését mégis folytatja. Bármelyik feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerülhetett-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés, illetve a szabálysértési feljelentés az I. r. panaszos vonatkozásában azt tartalmazza, hogy a határátkelőhelyen az útlevéltkezelő az I. r. panaszos viselkedése és a gépjármű tartalma miatt tételes vámvizsgálatot kezdeményezett. Az I. r. panaszos járművével nem állt a kijelölt helyre, nem vetette alá magát a vizsgálatnak és a gépkocsit magára zárta. Többszöri felszólítás ellenére passzív magatartást tanúsított.

A Szabs. tv. 205. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerint határrendészeti szabálysértést követ el, aki az államhatár rendjével és őrzésével vagy a határforgalom ellenőrzésével összefüggő tiltó vagy korlátozó rendelkezést megszegi. A Szabs. tv. 216. §-ának (1) bekezdés d) pontja szerinti, a helyszín biztosításával kapcsolatos szabálysértést valósítja meg az, aki szabálysértés helyszínén a rendőr vagy a NAV hivatásos állományú tagjának helyszín biztosítására vonatkozó jogszerű intézkedésének, illetve a helyszín elhagyására vagy az ott tartózkodásra vonatkozó jogszerű utasításnak nem tesz eleget.

Az Rtv. 19. §-a továbbá kimondja, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

Az I. r. panaszos vonatkozásában a számos rendőri jelentés mellett a Testület által is megtekintett felvétel is azt támasztja alá, hogy az I. r. panaszost több ízben felszólították a jogszerűtlen magatartás abbahagyására, aminek azonban nem tett eleget, és passzívan ellenállt annak.

A Testület az I. r. panaszos tekintetében mindhárom feltétel megvalósulását igazoltnak látta, illetve a bizonyítékok alapján az is elmondható, hogy a rendőrség hagyott kellő időt, alkalmat a követendő magatartásra, azonban annak az I. r. panaszos nem tett eleget.

A Testület álláspontja szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított a rendőrség számára az I. r. panaszos személyi szabadságának korlátozásához.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés, illetve a szabálysértési feljelentés a II. r. panaszos vonatkozásában azt tartalmazza, hogy mobiltelefonjával felvételt készített arról, hogy az I. r. panaszost megbilincselik és elvezetik. A rendőrök felszólították, hogy cselekményével szabálysértést követ el, de a többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó a felvételt megszakítani, illetve többszöri rendőri felszólításra szállt csak ki a gépjárműből. A határátkelőhely rendjében foglaltak szerint képfelvételt az átkelőhely területén engedély nélkül

nem lehet készíteni. A rendőrség a II. r. panaszos tekintetében is a fentebb említett két szabálysértés (határrendészeti szabálysértés, a helyszín biztosításával kapcsolatos szabálysértés) elkövetésére hivatkozott.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján a II. r. panaszos vonatkozásában is megállapította, hogy őt is több ízben felszólították a rendőrség tagjai a jogszerűtlen magtartás abbahagyására, aminek azonban nem tett eleget, és azt folytatta, illetve passzívan ellenállt. **A Testület álláspontja szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított a rendőrség számára a II. r. panaszos tekintetében is a személyi szabadság korlátozásához.**

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján fogatosított előállítások esetén jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalta az előállítás szükségességéről a döntést, a Testületnek a jogalap fennállása esetén is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

Az Rtv. 15. §-ának (2) bekezdése szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

Az I. r. panaszos előállításának indoka az volt, hogy egyrészt a határrendészeti szabálysértést a rendőri felszólításokat figyelmen kívül hagyva folytatta, másrészt pedig a rendőrök helyszín biztosítására vonatkozó jogszerű intézkedésének nem tett eleget, passzív ellenszegülő magatartást tanúsított (a gépkocsiból sokszori felszólítás ellenére sem szállt ki, a kommunikációt is megszüntette a jármű ablakának felhúzásával).

Az I. r. panaszos ellenszegülését, a szabálysértés továbbfolytatását más módon nem lehetett megtorni, és nem lehetett másként megakadályozni, mint az előállítás fogatosításával, így a Testület álláspontja szerint adott helyen, adott időben nem állt a rendőrség rendelkezésére, más, kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében, mint az előállítás végrehajtása. A rendőrség tehát az arányosság követelményét figyelembe véve határozott az I. r. panaszos személyi szabadságának korlátozásáról az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján.

Mindezek alapján a Testület úgy határozott, hogy az I. r. panaszossal szemben fogatosított előállítás jogszerű, indokolt és arányos volt, ezért személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát a rendőrség jogszerűen korlátozta.

A II. r. panaszos előállításának indoka az volt, hogy felvételkészítésével határrendészeti szabálysértést követett el, amit a rendőri felszólításokat követően is folytatott, másrészt ő sem tett eleget a rendőrök helyszín biztosítására vonatkozó jogszerű intézkedésének, és passzívan ellenszegült (a gépkocsiból sokszori felszólítást követően szállt csak ki).

A II. r. panaszos ellenszegülését, a szabálysértés továbbfolytatását más módon nem lehetett megtorni, és nem lehetett másként megakadályozni, mint az előállítás fogatosításával, így a Testület álláspontja szerint adott helyen, adott időben az ő személye tekintetében sem állt a rendőrség rendelkezésére kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében, mint az előállítás fogatosítása. A rendőrség a II. r. panaszos vonatkozásában is az Rtv. 15. §-

ának követelményét figyelembe véve határozott a személyi szabadsága korlátozásáról az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján.

A Testület megállapítása szerint a II. r. panaszossal szemben fogantatosított előállítás jogszerű, indokolt és arányos volt, ezért személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát a rendőrség jogszerűen korlátozta.

c) Az előállítás időtartamának jogszerűsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

Az I. r. panaszos előállítása 2018. március 20-án 15 óra 30 perctől 18 óra 30 percig tartott, ami alapján az időtartama 3 óra volt, amit az intézkedés kezdetétől rögzítettek. 15 óra 30 perc és 16 óra 50 perc között zajlott a határforgalmi ellenőrzés, a vámfelkérés elkészítése, a másodlagos vámellenőrzési helyre történő irányítás kísérlete, valamint a vámellenőrzésben való közreműködésre, a szabálysértés elkövetésének abbahagyására történő eredménytelen rábírás. 16 óra 50 perckor megbilincsték, majd bekísérték a rendőrség épületébe. Ott tájékoztatták az általa elkövetett szabálysértésekről, az eljárás menetéről, jogairól és kötelezettségeiről, és a panasztételi lehetőségéről. Az előállítással kapcsolatos iratokat elkészítették, a szabálysértési feljelentéshez szükséges adatokat felvették, majd az I. r. panaszost szabadon bocsátották.

Az II. r. panaszos előállításának kezdő és befejező időpontja az I. r. panaszos előállításával azonos. Vele szemben ugyanazokat a cselekményeket hajtották végre, mint az I. r. panaszossal szemben annyi különbséggel, hogy 16 óra 52 perckor bilincsték meg, és még perceken keresztül a gépkocsijuk mellett kellett állnia. A rendőrségi videofelvételen látható, hogy a II. r. panaszos rosszhiszemű volt, mivel a keresett indítókulcs nála volt. Lezárás nélkül nem hagyhatták a rendőrök a gépkocsit.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy a panaszosok előállításának időtartama megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, így véleménye szerint ebben a vonatkozásban sem történt alapjogi sérelem egyik panaszos tekintetében sem.

A Testület továbbá megjegyzi, hogy az I. r. panaszos előállításának időtartamáról szóló igazoláson annak befejező időpontjaként 18 óra szerepel 18 óra 30 perc helyett. Tekintettel arra,

hogy ezt az I. r. panaszos nem sérelmezte, alapjogi sérelmet ebben a tekintetben sem állapított meg a Testület.

4) A Testület vizsgálta a panaszosokkal szemben alkalmazott bilincselés jogszerűségét.

Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Eszerint: a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

Ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől.

A Testület ehelyütt is hivatkozik az arányosság követelményére. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Valamennyi rendőrségi dokumentum szerint az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján történt mindkét panaszos bilincselése, illetve annak módja mindkettőjük esetében a Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (4) bekezdés b) pontja szerint, a kezek hátra bilincselésével történt, időtartama az I. r. panaszos vonatkozásában 10 perc (16 óra 50 perctől 17 óráig), a II. r. panaszos esetében pedig 12 perc (16 óra 52 perctől 17 óra 4 percig) volt. A kényszerítő eszköz alkalmazásának ténybeli indoka valamennyi rendőrségi dokumentum szerint azt volt az I. r. panaszos vonatkozásába, hogy a rendőri intézkedésnek nem tett eleget, azzal szemben passzív ellenállást tanúsított, és csak többszöri felszólítást követően szállt ki a gépjárműből. A II. r. panaszos a szabálysértést a felszólítás ellenére folytatta, illetve többszöri felszólítást követően szállt ki a gépkocsiból. Mindkét panaszos vonatkozásában a további ellenszegülés megtörése érdekében alkalmazták a kényszerítő eszközt.

A Testület megállapítása szerint az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján jogszerűen történt a kényszerítő eszköz alkalmazása mindkét panaszos vonatkozásában, amelynek során a rendőrség figyelemmel volt az arányosság követelményére is. A rendőrség a célt (a panaszosok előállítását és bekísérését) a kényszerítő eszköz alkalmazásával sikeresen és biztonságosan tudta

foganatosítani. Az átkelőhely irodahelyiségében a panaszosok ellenállása már megtört, a további alkalmazás szükségtelen lett volna.

A bilincselés időtartama tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi. Az I. r. panaszos vonatkozásában az feltételezhetően az átkelőhely hivatalos helyiségébe kíséréssel megszűnt, a Testület a felvételeken azt látta csak, hogy a II. r. panaszos beérkezésekor az I. r. panaszos már bilincs nélkül áll a folyosón. A II. r. panaszos megbilincselésének időtartama tekintetében ugyanakkor a felvétel alapján megállapította, hogy az nem 12, hanem 17 percig tartott. A rendőrségi iratokban tehát nem a valós időpontot tüntették fel a II. r. panaszos bilincselése vonatkozásában. Tekintettel arra, hogy ez a II. r. panaszos vonatkozásában érdeksérelemmel nem járt (olyan iratokból nem kapott másolatot, amin a bilincselés időtartamát feltüntették), a Testület alapjogi sérelmet nem állapított meg ebben a vonatkozásban.

A Testület megállapítása szerint az I. r. és a II. r. panaszossal szembeni kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, indokolt és időtartamát tekintve arányos volt, ezért az emberi méltósághoz, illetve az abból levezetett testi integritáshoz való joguk nem szenvedett sérelmet.

5) A panaszbeadvány szerint a panaszosoknak nem biztosítottak panasztételi lehetőséget a rendőrök.

Az elsődleges dokumentumok közül az előállítás időtartamáról szóló igazolás tartalmazza a panasztétel lehetőségét, a Testület elérhetőségét és panasz benyújtására nyitva álló határidőt a Testület és a rendőrség vonatkozásában, jogszabályi hivatkozásokkal együtt. A „Nyilatkozat” elnevezésű dokumentum szerint a panaszosok a jogorvoslati jogra vonatkozó tájékoztatást megkapták. Ezeket az iratokat egyik panaszos sem írta alá. A rendőri jelentések szerint a panaszosok szóban is tájékoztatást kaptak panasztételi lehetőségeikről. A panaszosok a helyszínen nem nyilatkoztak úgy, hogy panaszt kívánnak tenni (több rendőri jelentésben az szerepel, hogy az I. r. panaszos azt mondja, másként fogják megoldani.)

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy foglalt állást, hogy a panaszosok megfelelő tájékoztatást kaptak panasztételi lehetőségeikről, ezért nem sérült a jogorvoslathoz való alapvető joguk.

6) A panaszbeadvány szerint a beléptetést végző rendőr figyelmeztette az I. r. panaszost, hogy hogyan beszél a szolgálaton kívüli rendőrrel, mert a legközelebbi határátlépésnél „rosszul járhatnak”.

Az intézkedő r. őrmester jelentésében úgy nyilatkozott, nem hangzott el a panaszbeadványban szereplő kijelentés egyik rendőrtől sem a helyszínen, ellenben az I. r. panaszos mind hangnemben, mind viselkedésben agresszív hozzáállást tanúsított. Több rendőr is úgy nyilatkozott, hogy az I. r. panaszos agresszív magatartást tanúsított, a rendőrségi hivatásos tolmács is az I. r. panaszos kulturálatlan viselkedéséről nyilatkozott.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a felvételek megtekintése után a rendőrséggel azonos álláspontot képviselt: a rendőr mimikája, testtartása nyugodtságot közvetített. Ugyanakkor a kommunikáció tartalma nem hallható. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszbeadványban említett fenyegető kijelentés elhangzása nem megállapítható. **A hangnem tekintetében az I. r. panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme nem állapítható meg.**

7) A panaszosok szerint azért fogyanatosítottak velük szemben tételes vámvizsgálatot, mert a magyar határ előtt megelőzték a szolgálaton kívüli rendőrt, illetve azért, mert véleményüket fejezték ki azzal kapcsolatban, hogy a külföldön történt eseményekhez a magyar rendőröknek nincs közük.

A Határrendészeti Kirendeltség vezetője a rendelkezésre álló valamennyi (szolgálatban levő, és szolgálaton kívüli) rendőr jelentése alapján úgy foglalt állást, hogy nem történt részrehajló rendőri intézkedés a panaszosok tekintetében.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélkülség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

Jelen ügyben a Testület – a rendelkezésére álló információk alapján – nem talált olyan körülményt, ami alapján a pártatlan eljárási módra lehetne következtetni, vagy ami alapján a panaszosok hátrányos megkülönböztetésben részesültek volna. A részrehajlásmentes ügyintézés követelménye vonatkozásában alapjogi sérelem nem történt. A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedés nem ütközött az Alaptörvényben rögzített diszkrimináció tilalmába.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a határrendészeti intézkedés indokoltan és jogszerűen történt, amely nem sértette a panaszosok tisztességes eljáráshoz és szabad mozgáshoz való jogát. Mindkét panaszos tekintetében azt a megállapítást tette a Testület, hogy az előállításuk jogszerű, indokolt és arányos volt, ezáltal a rendőrség a személyi szabadsághoz való alapjogukat jogszerűen korlátozta. A kényszerítő eszköz alkalmazását a Testület úgyszintén úgy értékelte, hogy az jogszerűen, indokoltan történt, amely egyben az arányosság próbáját is kiállta, ezért az emberi méltósághoz való joguk nem sérült. A panasztétel lehetőségéről való kioktatás a rendőrség részéről megfelelően megtörtént, ami miatt nem sérült a panaszosok jogorvoslathoz való joga. A rendelkezésre álló bizonyítékok feloldhatatlan ellentéte miatt ugyanakkor nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasz rendőri intézkedés okának közlésére, a felvilágosítás-adási kötelezettségének megfelelő teljesítésére, illetve az I. r. panaszos vonatkozásában a rendőri hangnemre vonatkozó része tekintetében, ezért az I. és II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz, illetve a szabad mozgáshoz való jogának sérelme, valamint az I. r. panaszos emberi méltósághoz való jogának megsértése nem volt megállapítható. A Testület a vizsgálata során továbbá nem talált olyan körülményt, ami alapján a rendőri intézkedés diszkriminatívnak minősül.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. december 20.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag